

Šparkův Kuks

Architektonický komplex v Kuksu představoval naprosto ojedinělé dílo nejen v rámci českých zemí, ale v kontextu celé Evropy. Na jeho vzhledu se podíleli umělci světového formátu, z nichž rezonují především jména architekta Giovanniho Battisty Alliprandiho a sochaře Matyáše Bernarda Brauna

1 Hřbitov s márnici

2 Větrný mlýn k čerpání vody ze studny

3 Okrasná barokní zahrada

4 Fontána a sochy muž

5 Klášterní hospital

6 Kostel Nejsvětější Trojice s rodinnou hrobkou Šparků

7 Lipová alej

8 Biliárový letohrádek

9 Holubník

10 Bludiště z živých plotů

11 Rejdiště – koňské závodíště se 40 plastikami trpaslíků a obelisky Spravedlnosti

12 Most přes Labe s harlekýny a Pravdy

13 Lázeňské a hostinské domy

14 Hostinec u Polyfémovy fontány

15 Panská kuchyně

16 Zámek s lázněmi

17 Kaskádové schodiště

18 Vyvěř lečivých pramenů

19 Kaple Nanebevzetí

20 Správa panství

21 Dům filozofů

22 Zahrada s vodními kaskádami

ARCHITEKT

Giovanni Battista Alliprandi (asi 1665–1720) pocházel z italského Coma a do Čech se dostal jako projektant hradečanského paláce Černínů. Jeho stavby se vyznačují důrazem na ústřední prvek oválného sálu, který je začleněn do těla budov. Alliprandi sám byl strýcem nejen chrámově dominanty Kuksu, ale vytvořil i celou dís „balдахын“, ze kterého se nabízejí volně průhledy do ve-dlejších prostor, přičemž vše je soustředěno kolem hlavní osy. Jde o řešení, které nemá ve střední Evropě příinou ob-dobu, je unikátní a svou architektonickou ryzeost se řadí k nejpozoruhodnějším sakrálním stavbám své doby.

SOCHAŘ A REZBÁŘ

Matyáš Bernard Braun (1684–1738) pocházel z tyrol-ského Sautens. Sochařství začal studovat na akade-mii v Salcburku, učňovská cesta jej posléze zavedla do Itálie, kde ho ovlivnila díla velkých italských sochařů, jako byli Michelangelo Buonarrotti či Gian Lorenzo Bernini. Přes všechny ob-div k Apeninskému poloostrovu se Braun nakonec rozhodl zkusit své štěstí v Pra-ze, kde si v roce 1710 otevřel sochařskou dílnu. Tehož roku ho po zhotovení souso-sí sv. Luitgardy pro Karlov most přijali do cechu pražských sochařů. Tento výtvor mu získal značnou oblibu, nezanebatelně množství zakázek a zapsal se jím do pově-domí mecenášů. Jedním z nich byl i hrabě Špark, pro kterého sochař vytvořil dvě unikátní realizace určené k zakomponování do rezidenčního a lázeňské-

ho komplexu Kuks. Jedná se jednak o takzvané v Novém lese u Kuksu, zhotovený s přestávkan-tech 1718–1732, a dále o alegorie křesťanských lidských neřestí. Ctnosti a Neřesti tvoří soubor půvo-čtyřladvaceti soch, které tesařův v ro-zi poučných dvou let někdy po roce 17 a umístěných podél severního průč-lí špitálu v Kuksu. Stejně jako Betlé i alegorie původně kompletně polyc-mované. Barvy se však do dnešních nedochovaly a zubu času podlehlá ro-skulptura Podvodu, která zmizela bez- a o níž se bohužel ani neví, jak vypadala. úplný celek každopádně zůstává jedním z nej-nějších souborů českého barokního sochařství.